

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 128

van **BART VAN HULLE**

datum: 20 december 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Activering personen met arbeidsbeperking - Tenderingbeleid VDAB

Donderdag 14 december 2023 vond een manifestatie van de werknemersorganisaties plaats aan het kabinet van de minister om te protesteren tegen het activeringsbeleid voor personen met een arbeidsbeperking door VDAB. De concrete klachten waren dat het beleid steeds meer gecommercialiseerd zou worden en gericht is op sanctioneren. De impact voor de doelgroep en voor de sector wordt rampzalig genoemd. Als organisaties, die zelf zetelen in de raad van bestuur van VDAB, dergelijke actie ondernemen, mogen we ervan uitgaan dat dat gebeurt op basis van aantoonbare cijfers. Als regisseur van de arbeidsmarkt op het vlak van arbeidsbemiddeling heeft VDAB trouwens de opdracht om de actorrol te delen met private spelers en te waken over de efficiëntie van het tenderbeleid. Dat er werkpunten op dat vlak waren, bleek enkele jaren geleden uit een audit van het tenderbeleid door het Rekenhof. Inmiddels heeft VDAB het beleid bijgestuurd met de uitrol van het zogenaamde VIBE-actieplan.

1. Graag kreeg ik een overzicht van de evolutie van de uitbesteding van activering van personen met een arbeidsbeperking door VDAB in de periode 2019 tot op heden. Concreet ontving ik graag een overzicht van:
 - a) het totale budget dat VDAB jaarlijks besteedde aan uitbesteding van trajecten aan private partners voor de activering van personen met een arbeidsbeperking;
 - b) alle tenders die per jaar werden uitbesteed met vermelding van de private partner(s) die die tenders uitvoerden, en daarbinnen ook een duidelijk onderscheid wanneer het gaat over een commerciële of non-profitpartner;
 - c) het aantal trajecten per tender dat telkens werd uitbesteed;
 - d) de kostprijs van elke tender voor VDAB, met opdeling van de basisfinanciering en de extra financiering in functie van de resultaten;
 - e) de resultaten van elke tender, zowel het aantal positieve resultaten als het aantal niet-geslaagde, resp. stopgezette trajecten.
2. Hoe verhoudt de kostprijs van tenders zich ten opzichte van de kostprijs als VDAB die trajecten met eigen dienstverlening zou doorvoeren? Graag een gedetailleerde analyse voor de periode 2019-2023 per jaar.
3. Hoe verhouden de resultaten van VDAB-bemiddelaars zich ten opzichte van de resultaten van getenderde trajecten? Graag een gedetailleerde analyse voor de periode 2019-2023 per jaar.

4.
 - a) Zijn er aantoonbare negatieve gevolgen die de hervormingen in het activeringsbeleid van VDAB hebben, meer bepaald de uitbesteding van trajecten, voor personen met een arbeidsbeperking?
 - b) Zijn er aantoonbare indicaties dat de allerzwaksten uit de boot vielen de afgelopen vijf jaar of in de nabije toekomst uit de boot dreigen te vallen?
5. Waaruit blijkt dat bij tendering de noden van de personen met een arbeidsbeperking onderworpen zouden zijn aan commerciële belangen van tendering?
6. Blijkt uit de cijfers dat in de periode 2019-2023 bij die tenders voor mensen met een arbeidshandicap de sanctionering werd aangescherpt?
 - a) Graag een overzicht van het aantal sancties per tender voor de periode 2019-2023 en de totaalcijfers per jaar.
 - b) Graag ook een overzicht van het aantal sancties voor diezelfde periode dat VDAB uitsprak tegen mensen met een arbeidshandicap die door VDAB zelf werden geactiveerd.
 - c) Is de verhouding van sancties bij tendertrajecten beduidend groter dan bij bemiddeling door VDAB zelf?
 - d) Graag ook een overzicht van het aantal personen die hun uitkering tijdelijk, respectievelijk definitief hebben verloren met een onderscheid naar wie via tendering, respectievelijk door VDAB zelf werd geactiveerd.
7. Zijn er aantoonbare cijfers en feiten dat de hervormingen van het activeringsbeleid voor personen met een arbeidshandicap een negatieve impact op de werknemers hadden in de social-profitsector? Graag de cijfers per jaar voor de periode 2019-2023.
8. Graag een overzicht van de ontslagrondes die plaatsvonden in organisaties als Emino, Divergent, Groep INTRO, Arktos, de centra algemeen welzijnswerk (CAW's) en in de verschillende verenigingen zonder winstoogmerk (vzw's).
9. In welke mate waren die ontslagen aantoonbaar te wijten aan het tenderbeleid van VDAB naar het activeren van mensen met een arbeidshandicap?
10. De werknemersorganisaties zijn vertegenwoordigd in de raad van bestuur van VDAB.
 - a) Werd de problematiek van uitbesteding van activering voor personen met een arbeidsbeperking door de vakbonden aangeklaagd tijdens de raad van bestuur van VDAB?
 - b) Zo ja, wanneer was dat en wat waren de concrete klachten?
 - c) Hebben de werknemersorganisaties zich binnen de raad van bestuur van VDAB verzet of kritische opmerkingen gemaakt tegen het tenderbeleid van VDAB in het algemeen en naar mensen met een arbeidsbeperking in het bijzonder?
 - d) Zo ja, wanneer en wat waren de concrete klachten?

11. De werknemersorganisaties kregen de belofte dat er met hen rond de tafel zal worden gezeten om eventuele bijstellingen door te voeren, en meer in te zetten op kwaliteit.
 - a) Op basis van welke concrete indicatoren gaat de minister ervan uit dat er een 'eventueel' probleem is dat bijstellingen zou behoeven?
 - b) Waaruit blijkt dat er te weinig zou worden ingezet op kwaliteit?
12. Hoe heeft de uitrol van het VIBE-actieplan in antwoord op de audit van het Rekenhof over het tenderbeleid al gezorgd voor meer efficiëntie en effectiviteit in het algemeen en voor de activering van personen met een arbeidshandicap in het bijzonder?

ANTWOORD

op vraag nr. 128 van 20 december 2023

van **BART VAN HULLE**

1. VDAB kiest om geen specifieke doelgroepgerichte tenders op te zetten maar steeds in functie van aangepaste dienstverlening verschillende opdrachten met partners uit te voeren. Afhankelijk van de situatie van de werkzoekende wordt door VDAB onderzocht welke dienstverlening het best aansluit bij de noden van de klant. Er worden dan ook geen specifieke tenders en acties uitgeschreven ten behoeve van mensen met een arbeidsbeperking of - handicap.

De opgevraagde overzichten kunnen bijgevolg niet aangeleverd worden.

2. VDAB neemt bij de bemiddeling naar werk de rol als trusted advisor op. De partner staat in voor de activering van de klanten. Beide activiteiten dienen samen de klant en zijn complementair. Een vergelijking kan dan ook niet worden gemaakt.
3. VDAB neemt bij de bemiddeling naar werk de rol als trusted advisor op. De partner staat in voor de activering van de klanten. Beide activiteiten dienen samen de klant en zijn complementair. Een vergelijking kan dan ook niet worden gemaakt.
4. Er zijn geen aantoonbare negatieve gevolgen door de hervorming in het activeringsbeleid van VDAB. N.a.v. de audit heeft VDAB enkele samenwerkingsvormen herzien waardoor een dubbele financiering niet meer mogelijk is. Het gevolg hiervan is dat klanten met een arbeidsbeperking meer door de partner GTB worden begeleid. We verwachten door deze wijziging niet dat de allermaksten hierdoor uit de boot gaan vallen.
5. Er zijn geen gegevens die deze stelling kunnen ondersteunen.
6. VDAB beschikt niet over deze gegevens.
7. VDAB beschikt niet over cijfers van de werknemers in de social-profitsector.
8. Dit overzicht kan niet aangeleverd worden omdat de ontslaggronden niet gekend zijn bij VDAB.
9. Deze gegevens zijn niet gekend.
10. Neen, er werden geen specifieke vragen gesteld tijdens de raad van bestuur. De VIBE strategie waarin de keuzes zijn gemaakt zijn unaniem goedgekeurd door de RvB, met een gedragen visie voor de rol van VDAB en partners.
11. VDAB kreeg de opdracht om in dialoog te gaan met de sector.
12. Via het VIBE actieplan hebben we oog voor ieders talent en trachten we als regisseur via een proactieve samenwerking met onze partners de juiste dienstverlening aan te bieden.